

Име

Държавна дивечовъдна станция "Разлог", административна принадлежност РУГ - Благоевград. Лесоустройствен проект 2002 година, ревизионен период .

Местонахождение

ДДС "Разлог" носи името на град Разлог, където се намира и седалището на администрацията му. ДДС "Разлог" се намира в централната част на Благоевградска област, върху територията на част от **община Разлог**. На територията на ДДС се намират гр. Разлог и селата Бачево, Годлево, Добърско, Горно Драглище, Долно Драглище и Баня. Освен това в района се намират летовище "Предела", летовище "Бетоловото" и летовище "Равните мочури".

На север граничи с Национален парк "Рила"; на изток с ДЛ "Белица", ДЛ "Елешница"; на юг с ДЛ "Добринище" и Национален парк "Пирин"; на запад с ДЛ "Симитли".

Географско положение

ДДС "Разлог" се състои от три основни горски комплекса, разделени от прохода "Предела" и Разложката котловина. Най-големият е разположен по южните и югоизточните склонове на източния дял на Рила планина, вторият, разделен на два по-малки комплекса: "Тишето" и "Бетоловото", обхваща най-ниската част от северните склонове на Вихренския дял на Пирин планина и третият заема източната част на Разложката котловина над с. Баня.

ДДС "Разлог" има неправилна форма с дължина от север на юг около 23 км и ширина от изток на запад около 18 км.

Релеф

Релефът на ДДС "Разлог" е типично планински.

Рилската част на ДДС "Разлог" е най-висока и при нея има оформени алпийски и високопланински релеф (частта от бившата ДДС "Предела"). Клековата зона и скалните участъци, поляните и високопланинските пасища над нея имат алпийски характер. Останалата висока Рилска част е преминала към НП "Рила". От билото на Рила в южна и югоизточна посока се спускат многобройни второстепенни, къси и по-стръмни била, които очертават силно насечен релеф на терена с къси и на места много стръмни склонове.

Пиринската част на ДДС "Разлог" се състои от две части "Тишето" и "Бетоловото", които са разположени в най-ниските части на северните склонове на Пирин планина. Характеризират се с малките наклони и липсата на ясно изразени била и дерета.

Хълмистата част на Разложката котловина се характеризира с много разнообразен релеф. Въпреки малката разлика в надморските височини, теренът е силно пресечен с много била и дерета. Дълбокото разчленение на терена е оформило сложен комплекс от склонове с различно изложение и наклон. Особено стръмни са склоновете по десния бряг на река Места.

Най-високата точка на ДДС "Разлог" е връх Капатник (2170 м н.в.), а най-ниската се намира на границата с ДЛ "Елешница" до р. Места – 750 м н.в.

Преобладаващите надморски височини са от 800 м до 1600 м, а средната за ДДС "Разлог" е около 1150 м.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	137,1	0,98
полегато (5-10)	1422,7	10,17
наклонено (11-20)	4563,7	32,63
стръмно (21-30)	6793,7	48,58
мн.стръмно (над 31)	1067,7	7,63
Общо:	13984,9	100,0

Хидроложки условия

Хидроложките условия в района на ДДС "Разлог" са сравнително добри. Реките на територията му са неразделна част от хидрографската мрежа на реките Места и Струма.

Най-голямата река, която минава по източната граница е **Места**. Бреговете ѝ са стръмни, обрасли с дървесна и храстова растителност. Речното легло е покрито с наноси от чакъл, пясък и глина, които реката и притоците ѝ са свличали по пътя си. Ширината на реката варира от 10 до 30 метра със сравнително устойчиви на подравяне и отнасяне брегове. Река Места е пълноводна и има постоянен дебит, като най-пълноводния период обхваща месеците от април до юни, а най-маловодният от август до октомври. По-важни нейни притоци са Бачевска река, Селска река, река Клинец, Еленска река, Илязов дол, Жечов дол, Бяла река, река Катарино, река Изток и други. Всички те се явяват десни притоци на река Места.

Реките и доловете, които водят началото си от района на ДДС "Разлог" и се вливат в река **Струма**, извира от Рила и Пирин западно от вододела, минаващ през м. "Предела". Това са река Мразеница и река Валевица, като двете реки се събират на границата с ДЛ "Симитли".

Водните течения в ДДС "Разлог" са с променлив воден режим, но не пресъхват през цялата година, а при топенето на снеговете и изобилните валежи прииждат значително, но нямат пороен характер.

Геоложки строеж

Геоложкият и петрографски състав на района е много разнообразен. ДДС "Разлог" е разположено върху източния дял на Рила планина, най-ниската част от северните склонове на Вихренския дял на Пирин планина и източната част на Разложката котловина над с. Баня.

В генетично отношение Рила е масивен тип планина, характеризира се с централно планинско ядро съставено то палеозойски гранити. Гранитното ядро излиза на повърхността в централната най-висока част на планината, докато в по-ниските части е обвито с мантия от нагънати висококристални метаморфни скали – гнайси и гранитогнайси. В най-долната заравнена част са се отложили кватернерни наслаги – конгломерати, чакъли и едрозърнести пясъци.

Пиринската част е разделена на два комплекса "Тишето" и "Бетоловото", които са много различни в геолошко отношение. Районът в местността "Тишето" изцяло е образуван от едро натрошени скални блокове и чакъли, докато характерни за местността "Бетоловото" са лесно разрушимите варовици.

Климатични условия

Според климатичната класификация на Събев – Станев, районът на ДДС "Разлог" попада в **Континентално-средиземноморска климатична област**, Южнобългарска климатична подобласт. Обхваща два климатични района, а именно:

Климатичен район на долината на река Места - обхваща райони с надморска височина до 1000 м;

Средноплаински климатичен район - обхваща райони с надморска височина от 1000 до 2000 м.

В най-долните части на ДДС "Разлог" по долината на река Места зимата е мека. Температурите рядко падат под 0°C. При изключително сурови зими се наблюдават и отрицателни температури с ниски стойности (до -19°C). Лятото е сравнително горещо, с максимални температури от порядъка на +36°C. Есента е мека. Устойчивото задържане на температурата над 10°C продължава до края на месец октомври. Средната продължителност на вегетационния период е около 6 месеца.

В средните части на ДДС "Разлог" зимата е значително по-сурова и продължителна. Минималните температури достигат до -21°C. Лятото е прохладно, но максималните температури могат да достигнат до +32°C. Есента е студена. Трайното задържане на температурата над 10°C продължава до края на месец септември. Средната продължителност на вегетационния период е до 5 месеца.

В най-долните части средната годишна сума на валежите е над средната за страната, като се увеличава с увеличение на надморската височина. Есенните и зимните валежи достигат до 70% от общата сума, като валежния максимум е през ноември. Лятото е

сравнително сухо, с валежен минимум през месец август. Не са изключения обаче поройни дъждове с висока интензивност.

Зимните валежи са от сняг. Първата снежна покривка се появява в началото на декември за долните части и през октомври за най-високите. Продължителността на задържането на снежната покривка в долните части е около 70 дни, при дебелина около 30 см. Високите части са с по-дълготрайна и обилна снежна покривка, която се задържа до края на месец април.

В най-ниската част на района последните пролетни мразове обикновено се случват след трайното задържане на температурите над 10°C и представляват известна опасност за горскодървесната растителност. Средната дата на тези мразове е 17 април, като е имало случаи да се появят и през първата десетдневка на месец май. Първите есенни мразове падат в края на октомври.

Преобладаващите ветрове са от запад, северозапад. Скоростта на духащите ветрове е умерена, но често явление е появата на ветрове с ураганна сила, които нанасят понякога значителни повреди на дървостойките.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Климат район на долината на р. Места (до 1000 м н.в.)	8,5 / 11,0	-19,0 / -16,0	32,0 / 36,0
Планински климат. район – среднопланинска част (1000-2000 м н.в.)	2,0 / 8,5	-21,0 / -19,0	23,0 / 32,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Климат район на долината на р. Места (до 1000 м н.в.)	620-780	XI	VIII
Планински климат. район – среднопланинска част (1000-2000 м н.в.)	700-1100	XI	VIII

Почви

ДДС "Разлог" се отличава с широко почвено разнообразие, дължащо се както на големия диапазон на надморските височини, така и на различните видове скали, върху които са се формирали почвите. Срещат се три основни почвени типа – кафяви горски почви, планинско-горски тъмноцветни почви и хумусно-карбонатни почви. Кафявите горски почви са представени от трите си подтипа – тъмни, преходни и светли.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
кафява горска тъмна	1987,8	14,2
кафява горска преходна	8803,7	63,0
кафява горска светла	2567,0	18,4
планинска горска тъмноцветна	76,0	0,5
хумусно-карбонатна	550,4	3,9
Всичко:	13984,9	100,0

Общо взето ерозионни процеси са се развивали и се развиват в момента в долните части на ДДС, с надморска височина до около 1100 метра. Засегнати са главно районите около населените места, където в резултат на безсистемната паша

дървесната растителност е силно девестирана и нейната почвозащитна роля е нищожна.

От ерозия са засегнати 547,0 ха или 3,8 % от общата площ на ДДС "Разлог", а от дървопроизводителната 3,9 %.

Растителност

Съгласно горскорастителното райониране на България (проф. Захариев, 1978), районът на ДДС "Разлог" попада в две области: **Тракийска** и **Южно-крайгранична** и обхваща съответните им подобласти Рила и Пирин.

Подобласт Рила заема един пояс и три подпояса от него:

Т-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

Т-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

В този подпояс естествената растителност е представена предимно от иглолистни дървесни видове – чисти или смесени бял борови и черборови насаждения. Културите създадени в този подпояс са основно бял борови на места смесени с черен бор, смърч, бреза или издънки от зимен дъб или бук.

Т-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

Бял боровите насаждения са основните, които се срещат в този подпояс. Разпространени са предимно на по-припечни терени. Под склопа на голяма част от тях има оформен подраст от бук, смърч и ела. На по-сенчестите изложения насажденията са предимно смесени от смърч, бял бор, бук и ела. Чисти и смесени култури са създадени от бял бор, смърч, ела и бреза. На места в тях има участие на семенен и издънков бук.

Т-II-3 - Подпояс на горнопланинските смърчови гори (1700-2000 м н.в.)

Насажденията, които се срещат, са чисти и смесени с участието на смърч, бял бор, бяла мура, ела и бук. Създадените култури са чисти или смесени от смърч, бяла мура и бял бор.

Пиринската подобласт заема един подпояс:

Ю-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (800-1500 м н.в.)

Преобладават насажденията от бял бор, смърч, бук, ела, черен бор, елша, зимен дъб и други. Създадените култури са предимно бял борови, а на по-богатите месторастения са създавани култури и от ела, смърч, зелена дуглазка, бреза и др.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	8955,9	65,8	8881,5	65,2
Смърч	463,0	3,4	584,1	4,3
Черен бор	1535,3	11,3	1355,6	10,0
Ела	357,8	2,6	544,9	4,0
Бяла мура	3,4	-	3,5	-
Зелена дуглазка	27,0	0,2	31,9	0,2
Бук	1724,4	12,7	1683,1	12,4
Зимен дъб	173,4	1,3	207,4	1,5
Благун	2,4	-	2,4	-
Цер	5,3	-	3,5	-
Габър	22,5	0,2	12,8	0,1
Трепетлика	19,6	0,1	13,5	0,1
Явор	1,4	-	1,4	-
Бреза	41,4	0,3	33,0	0,2
Акация	34,8	0,3	35,0	0,3
Върба	0,4	-	0,4	-
Елша	233,2	1,7	212,4	1,6
Леска	0,5	-	-	-
Дребнолистна липа	0,3	-	3,5	-
Череша	0,4	-	0,4	-
тп I-214	1,5	-	0,5	-
тп Regenerata	6,2	0,1	1,1	-
Черна топола	4,2	-	2,7	0,1
ВСИЧКО	13614,6	100,0	13614,6	100,0

Характеристика на горския фонд

Площта на горите и голите горски площи на ДДС "Разлог" е 14570,8 ха. В лесоустройствения проект на ДДС "Разлог" са включени всички устроени площи, независимо от собствеността и фондната им принадлежност. Залесената площ е 13614,6 ха (93,4%), от нея естествените насаждения заемат 8391,0 ха, а културите 5223,6 ха.

Със заповед № 376 от 11.05.2002 година на НУГ при МЗГ ДДБ "Предела" се присъединява към ДЛ "Разлог" и се образува ДДС "Разлог".

Общата площ на горския фонд на ДЛ "Разлог" при предишното устройство (1992-1993 година) е била 14739,2 ха. На територията на ДЛ "Разлог" е имало гори върху селскостопански фонд, предоставени гори и неустроени гори с обща площ 971,8 ха.

По вид на собствеността разпределението е дадено в Таблица № 6.

Таблица № 6

Разпределение на площите по собственост

Собственост	Площ в ха	%
Държавна	13051,5	89,6
Частна	415,5	2,9
Общинска	54,5	0,4
Временно стопанисвани от общината	1032,1	7,1
Религиозна	-	0,0
Съсобственост	4,5	0,0
На други юридически лица	12,7	0,1
ОБЩО:	14570,8	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	13614,6	93,4
Незалесена дървопроизводителна площ	370,3	2,5
Недървопроизводителна площ	585,9	4,0
Горски пасища	-	0,0
ОБЩО:	14570,8	100,0

Таблица № 8

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	12593,1 / 11694,3	86,4 / 85,9
Широколистни високоствъблени	1368,7 / 1328,0	9,4 / 9,8
За реконструкция	-	-
Издънкове за прерастване	-	-
Издънкове за превръщане	579,4 / 562,7	4,0 / 4,1
Нискоствъблени	29,6 / 29,6	0,2 / 0,2
ВСИЧКО:	14570,8 / 13614,6	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 9

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	10389,2	9611,5	1166,0	1156,8	11555,2	10768,3
Защитни	268,4	245,1	66,3	60,3	334,7	305,4
Рекреационни	1687,1	1608,1	744,7	702,5	2431,8	2310,6
Защитени	-	-	-	-	-	-
Други	248,4	229,6	0,7	0,7	249,1	230,3
Общо ЗРЗТ	2203,9	2082,8	811,7	763,5	3015,6	2846,3
Общо ДСФ+ЗРЗТ	12593,1	11694,3	1977,7	1920,3	14570,8	13614,6
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	12593,1	11694,3	1977,7	1920,3	14570,8	13614,6

В лесоустройственият проект от 1992-1993 година е предвидено общо ползване в размер на 286400 куб.м (средно годишно 28640 куб.м), от което 11160 куб.м годишно от главни сечи и 17480 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 271284 куб.м (средно годишно 27130 куб.м) или 84,9% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 86300 куб.м (ср. год. 8630 куб.м) или 70,1%, а от отгледни и санитарни сечи 84700 куб.м и случайни сечи (събиране на суха и паднала маса) са добити 100300 куб.м (ср. год. 18500 куб.м) или 105,8% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 406500 куб.м с клони или средно годишно 40650 куб.м – 14720 куб.м добив от главни сечи и 25930 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Лечебни растения

На територията на ДДС "Разлог" има възможности за добив на следните билки: бял равнец, лечебна ружа, лудо биле, ранилист, кукуряк, жълт кантарион, лечебна иглика, мащерка, подбел и други.